ECLI:LV:RIRT:2024:0226.C33427223.3.S

Lietas Nr.C33427223
Arhīva Nr.C-1073-24/19

Rīgas rajona tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Sigulda 2024.gada 26.februārī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Ineta Riekstiņa,
rakstveida procesā izskatīja civillietu vienkāršotajā procedūrā AS "Sadales tīkls" prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/.

Aprakstošā daļa

[1] 2023.gada 12.jūlijā tiesā saņemts prasītājas AS "Sadales tīkls" prasības pieteikums vienkāršotajā procedūrā par naudas piedziņu pret /pers. A/, prasības priekšmetu norādot parāds par patērēto, bet neuzskaitīto elektroenerģiju objektā pēc adreses /adrese A/, par kopējo summu 1258,01 EUR apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1402., 1635., 1765., 1811.pantu, lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai galveno parādu 1258,01 EUR, samaksāto valsts nodevu 188,70 EUR; noteikt prasītājai tiesības saņemt likumiskos 6% no galvenā parāda līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Prasībā norādīti šādi argumenti.

[1.1] 2004.gada 1.janvārī starp elektroenerģijas tirgotāju AS "Latvenergo" un lietotāju /pers. A/ (turpmāk- atbildētāja) noslēgts līgums Nr.juf00212 par elektroenerģijas piegādi objektā pēc adreses /adrese/.

[1.2] Atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2007.gada 21.februāra lēmumam Nr.28 un AS "Sadales tīkls" (turpmāk- prasītāja) izsniegtai licencei Nr.E13017 elektroenerģijas sadalei Latvijas Republikas teritorijā, AS "Sadales tīkls" no savas puses pildīja elektroenerģijas sadales sistēmas operatora pienākumus un piegādāja elektroenerģiju objektam pēc adreses /adrese/.

[1.3] 2012.gada 30.janvārī prasītājas darbiniekiem, pārbaudot elektroietaises objektā, radās pamatotas aizdomas par iejaukšanos elektroenerģijas komercuzskaites mēraparāta darbībā un tika sastādīts akts Nr.3212583 par lietisko pierādījumu izņemšanu nosūtīšanai uz ekspertīzi. Metroloģijas laboratorija 2012.gada 8.februārī veica izņemtā skaitītāja ekspertīzi, kurā konstatēja, ka skaitītājam Nr./skaitītāja numurs/ ir bojāta "B" fāzes sprieguma spole.

[1.4] Pamatojoties uz ekspertīzes slēdzienā konstatētajiem faktiem, prasītāja 2012.gada 9.februārī sastādīja aktu Nr./akta numurs/ par neuzskaitīto elektroenerģiju un veica neuzskaitītās elektroenerģijas pārrēķinu, izrakstot 2012.gada 2.aprīļa pārrēķina rēķinu par 821,73 LVL jeb 1169,22 EUR un 2012.gada 2.aprīļa pakalpojuma rēķinu par 62,40 LVL jeb 88,79 EUR. Atbildētāja izrakstītos rēķinus norādītajā termiņā netika apmaksājusi. Prasītāja 2021.gada 26.maijā nosūtījusi pirmstiesas brīdinājumu, ar kuru atkārtoti lūdza veikt rēķinu apmaksu un brīdināja par strīda nodošanu izskatīšanai tiesā.

[1.5] Ņemot vērā, ka saistību tiesība radusies no neatļautas darbības saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, tad uzskatāms, ka tas nav komercdarījums atbilstoši Komerclikuma 388.pantam, un nav piemērojams Komerclikuma 406.pantā noteiktais noilgums, bet piemērojams Civillikuma 1895.pantā noteiktais vispārējais noilguma termiņš – 10 gadi.

[2] 2024.gada 8. un 9.februārī tiesā saņemts atbildētājas paskaidrojums, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1656., 1893., 1896., 1910.pantu, Komerclikuma 406. pantu un 2011.gada 29.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.914 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" uzskata, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[2.1] Prasība noraidāma uz tā pamata, ka lietā ir konstatējams Komerclikuma 406.pantā paredzētais trīs gadu noilguma termiņš.

No lietas materiāliem pievienotā 2012.gada 2.aprīļa rēķiniem izriet, ka atbildētājai bija jāveic parāda apmaksa līdz 2012.gada 2.maijam. Triju gadu noilguma termiņš sāka tecēt no 2012.gada 3.maija. Pušu sarakste 2015.gada 27.februārī saskaņā ar Civillikuma 1905.pantu pārtrauc noilgumu. Tādējādi noilguma termiņš skaitāms no 2015.gada 27.februāra. Noilgums iestājās 2018.gada 27.februārī. Savukārt pirmstiesas brīdinājums atbildētājai nosūtīts 2021.gada 26.maijā, t.i., pēc noilguma iestāšanās 2018.gada 27.februārī.

[2.2] Atbildētāja uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi tiesā celto prasību arī pēc būtības.

[3] 2024.gada 15.februārī tiesā saņemta prasītājas atsauksme uz atbildētājas paskaidrojumiem. Savukārt 2024.gada 20.februārī atbildētāja iesniegusi atsauksmi uz prasītājas paskaidrojumiem.

[4] Civilprocesa likuma 250.^{25} panta 2.^{1} daļa noteic, ka tiesa vienkāršotās procedūras lietā sastāda spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam, ja puse tai rakstveidā iesniedz sprieduma sastādīšanas lūgumu. Lūgumu iesniedz tiesai 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas dienas, un uz šo termiņu attiecas šā likuma 48.panta ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktais. Tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā likuma 2.^{3} daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Ievērojot minētās tiesību normas noteikumus, tiesa sastāda spriedumu atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, atbildētājas paskaidrojumus, prasītājas un atbildētājas atsauksmes, rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir nepamatota un noraidāma.

[4] Lietā nav strīda par faktu, ka /datums/starp AS "Latvenergo" kā elektroenerģijas tirgotāju un atbildētāju /pers. A/ kā lietotāju noslēgts līgums Nr./līguma numurs/ par elektroenerģijas piegādi objektā pēc adreses /adrese/.

Lietā nav strīda arī par faktu, ka atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2007.gada 21.februāra lēmuma Nr.28 un AS Sadales tīkls" izsniegtajai licencei Nr.E13017 elektroenerģijas sadalei Latvijas Republikas teritorijā AS "Sadales tīkls" pildīja elektroenerģijas sadales sistēmas operatora pienākumus un piegādāja elektroenerģiju atbildētājas lietošanā esošajam objektam adresē /adrese/.

[5] Lietā ir strīds par to, vai prasībai ir iestājies noilgums.

Prasītāja uzskata, ka, ņemot vērā to, ka saistību tiesība radusies no neatļautas darbības saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, ir piemērojams Civillikuma 1895.pantā noteiktais vispārējais noilguma termiņš -10 gadi.

Savukārt atbildētāja uzskata, ka ir piemērojams Komerclikuma 406.pantā noteiktais noilguma termiņš – 3 gadi.

[6] Civillikuma 1893.pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

Savukārt Civillikuma 1895.pants noteic, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā

Komerclikuma 406.pants noteic, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Atbilstoši Komerclikuma 388.pantam komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību.

[6.1] Tiesa secina, ka prasītājas kā elektroenerģijas sistēmas operatora komercdarbība ir saistīta ar elektroenerģijas piegādi, kas konkrētajā gadījumā ir atbildētājai kā fiziskai personai.

Līdz ar to par nepamatotu atzīstams prasītājas uzskats, ka atbilstoši Civillikuma 1402.pantam saistību tiesība radusies no neatļautas darbības, nevis no komercdarījuma un tādējādi nav piemērojams Komerclikuma 406.pantā noteiktais noilgums.

Atbilstoši Komerclikuma 388. un 406.pantam no elektroenerģijas piegādes izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā.

[6.2] Prasība, kas izriet no prezumpcijas par izlietotās enerģijas apjomu, tiek izskatīta atšķirīgi no vispārīgā regulējuma, atbilstoši kuram aizskartajai personai ir pienākums pierādīt aizskārēja prettiesisku rīcību, zaudējumu apmēru un cēloņsakarību starp abiem minētajiem (*Satversmes tiesas 2021.gada 14.oktobra spriedums lietā Nr.2021-03-03).* Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka prasītājas celtā prasība, kas nav pamatota ar atbildētāja vainojamu darbību vai bezdarbību, būtu atzīstama vai pielīdzināma no neatļautas darbības izrietošai prasībai (*Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2022.gada 21.jūnija spriedums lietā Nr.CA-0904/22).*

[6.3] Civillikuma 1896.pants noteic, ka noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņiem to atgādinājis. Atbilstoši Civillikuma 1905.pantam atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu.

[6.4] No AS "Sadales tīkls" 2012.gada 2.aprīļa /pers. A/ izrakstītā pārrēķina rēķina Nr./rēķina numurs/ izriet, ka rēķins veikts uz akta Nr./akta numurs/, sastādīta 09.02.2012, pamata par periodu no 30.09.2011 līdz 29.01.2012., rēķina apmaksas termiņš - 2012.gada 2.maijs. Tādējādi triju gadu noilguma termiņš sāka tecēt no 2012.gada 3.maija. No AS "Sadales tīkls" 2015.gada 27.februāra atbildētājai /pers. A/ adresētā brīdinājuma par parāda samaksu Nr./numurs/ un 2015.gada 2.marta vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksta/kvīts N.42 secināms, ka brīdinājuma nosūtīšana atbildētājai saskaņā ar Civillikuma 1905.pantu pārtrauca noilgumu un noilguma termiņš skaitāms no 2015.gada 3.marta. Taču kā izriet no AS "Sadales tīkls" 2021.gada 26.maija atbildētājai adresētā pirmstiesas brīdinājuma Nr./numurs/ un 2021.gada 1.jūnija vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksta/kvīts Nr.X0658528, pirmstiesas brīdinājums atbildētājai nosūtīts 2021.gada 1.jūnijā, proti, pēc noilguma iestāšanās 2018.gada 3.martā.

[6.5] Atbildētāja paskaidrojumā, atsaucoties uz Civillikuma 1910.pantu, kas noteic, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas nevien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība, pamatoti norādījusi, ka noilgums ne tikai ir izbeidzis iespēju saņemt tiesas aizsardzību, bet radījis saistības izbeigšanos vispār.

Judikatūrā nostiprināta atziņa, ja, izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājums par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai (*Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-100/2010; 2014.gada 28.februāra spriedums lietā Nr.SKC-114/2014).*

Pie konstatētajiem apstākļiem, ka prasītāja neizlietoja savas tiesības likumā noteiktajā termiņā, tiesa atzīst, ka prasības noilguma iestāšanās ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Tiesa uzskata, ka prasītāja nepamatoti atsaukusies uz Zemgales apgabaltiesas 2023.gada 26.oktobra spriedumu civillietā Nr.C73259422, jo šajā lietā ir citi faktiskie apstākļi.

[7] No e-lietas materiāliem Tiesu informācijas sistēmā – sadaļas Uzziņu lapa redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā ir 4,00 *euro*.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 40.panta pirmo daļu, 42.panta otro daļu, tiesas izdevumi- ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,00 *euro*, kas radušies sakarā ar tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu, valsts labā piedzenami no prasītājas.

[8] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1}pantam prasītājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 42.panta otro daļu, 97., 190., 193., 204.^{1}, 250.^{25} panta 2.^{1} daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt AS "Sadales tīkls" prasību vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Piedzīt no AS "Sadales tīkls", reģistrācijas Nr.40003857687, par labu valstij tiesas izdevumus- ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,00 *euro* (četri *euro* un 00 centi), nosakot to samaksu šādā kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV22.

Noteikt prasītājai sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas rajona tiesā Siguldā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona

tiesā Siguldā.

Tiesnese I.Riekstiņa